

Karlskoga kommun

bun@karlskoga.se

2023-04-05

1 (16)

Dnr SI 2022:10042

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
gymnasiesärskolan vid Möckelngymnasiet
i Karlskoga kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av gymnasiesärskolan vid Möckelngymnasiet avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid gymnasiesärskolan vid Möckelngymnasiet i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Arbetet för att ge eleverna en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet behöver utvecklas.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannens arbete med att genomföra självständiga bedömningar av gymnasiesärskolans kvalitet behöver utvecklas.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 december 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2022:10042) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9 - 10 §§, 2 kap. 9 - 10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§, 18 kap. 2-3, 8, 17, 19 a och 22 §§ och 19 kap. 15 § skollagen (2010:800).

Läroplan för gymnasiesärskolan (GySär13), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp undervisningens kvalitet och genomförande med en bredd av metoder. Vidare följer rektorn upp elevernas kunskapsutveckling och upplevelse av trygghet samt vidtar vid behov åtgärder utifrån identifierade behov. Rektorns ledning och styrning av verksamheten ger goda förutsättningar för att skapa en tillgänglig lärmiljö och flexibilitet i utbildningen. Rektorn ser även till att personalen har den kompetens som behövs och att de får nödvändiga fortbildningsinsatser.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn följer upp undervisningens kvalitet och genomförande utifrån en bred bild av verksamheten. Rektorn uppger att hen kontinuerligt följer upp undervisningens genomförande genom att befinna sig i verksamheten i vardagen och föra regelbundna dialoger med personalen vilket ger en god nulägesbild. Regelbundna uppföljningar sker också vid klasskonferenser där skolans resultat och elevernas utveckling diskuteras. Rektorn följer även upp elevernas kunskapsutveckling vid elevkonferenser en gång per termin. Vid dessa tillfällen diskuteras elevernas utveckling utifrån lärarnas dokumentation. Elevernas utveckling diskuteras också vid elevhälsomöten och lärarnas dokumentation används även som underlag vid utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare. Rektorn följer upp skolans resultat på en aggregerad nivå och jämför detta över tid. Av intervju med elevhälsan framgår att de har i uppdrag att följa elevernas utveckling i möten med arbetslag där den kunskapsmässiga utvecklingen är en del av dagordningen. Utifrån det som framkommer av uppföljningen vidtas åtgärder. Ett exempel på detta är när skolan identifierade att elever hade svårt att förstå genomgångar vilket ledde till ett utökat användande av bildstöd i genomgångarna. Vidare kartläggs elevernas trivsel och trygghet genom en elevenkät som följs upp i samband med arbetsplatsträffar samt genom samtal i vardagen med eleverna.

Rektorn följer upp förutsättningarna för undervisningens genomförande genom en kontinuerlig dialog med lärare, elevassistenter och elevhälsans personal. Rektorn ger vid behov uppdrag till elevhälsans personal att analysera och arbeta fram åtgärder utifrån behov i verksamheten. Vidare sker en kontinuerlig anpassning av undervisningen genom att till exempel anpassa gruppindelningar av eleverna för att skapa så goda förutsättningar som möjligt. Rektorn uppger att en styrka som detta ger är att samtlig personal kan arbeta med samtliga elever.

Ledning och organisation

Rektorns ledning av det pedagogiska arbetet har ett tydligt fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö. Av inskickad dokumentation och av intervjun med rektorn framgår att gymnasiesärskolan och gymnasieskolan är lokalmässigt och till viss del verksamhetsmässigt integrerade i Möckelngymnasiet. Fysiska anpassningar sker genom bland annat en kontinuerlig anpassning av lokaler utifrån elevernas behov. Vidare ser elevhälsan årligen över de fysiska förutsättningarna inför varje nytt läsår i samband med att nya elever börjar. Lärarna gör pedagogiska anpassningar genom bland annat bildstöd och ett gemensamt arbete med bekanta rutiner och strukturer som sedan anpassas utifrån respektive individs behov.

Rektorn har organiserat verksamheten på ett sätt som möjliggör flexibla lösningar för eleverna att studera på en för dem anpassad nivå. Till exempel finns det elever som läser individuella program där rektorn beslutat att utbildningen ska innehålla en kombination av ämnen från nationella program och ämnesområden. Det finns också elever på nationella program som läser enligt gymnasieskolans ämnesplaner. Utöver den fysiska närheten mellan gymnasiesärskolan och gymnasieskolan finns en organisatorisk närhet där gymnasiesärskolans rektor ingår i en ledningsgrupp med övriga rektorer på gymnasiet vilket ger ytterligare goda förutsättningar för flexibilitet i utbildningen. Vidare finns forum för lärarna att diskutera hur utbildningen kan anpassas till olika elever så att eleverna kan utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Rektorn ser till att lärare och övrig personal har den kompetens som krävs och får det stöd som behövs. Av intervjun med rektorn framkommer att rektorn för en kontinuerlig dialog med lärare och elevassistenter om behov av kompetensutveckling kring både sociala och pedagogiska frågor. Vidare arbetar elevhälsoteamet aktivt i verksamheten och förmedlar styrkor och utvecklingsbehov till rektorn. Exempel på kompetensutvecklingsinsatser som genomförts är fortbildning för lärare inom området sexualitet, samtycke och relationer och en insats i syfte att öka elevassistenternas förståelse för socialtjänstens uppdrag.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 18 kap. 2 och 8 §§ skollagen.

4 kap. 1 a § gymnasieförordningen (2010:2039).

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4

Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen är varierad och utformad för att stärka elevernas motivation och engagemang. Vidare arbetar lärarna med flera metoder för att utmana eleverna utifrån varje elevs individuella förutsättningar. Undervisningen är strukturerad på ett sätt som ger eleverna en förutsägbarhet och tydlighet där lärarna även beskriver syftet med undervisningen. Vidare är undervisningen individanpassad och ger samtidigt möjligheter till samarbete mellan eleverna. Skolan tydliggör också syftet med det arbetsplatsförlagda lärandet för eleverna.

Varierad och stimulerande undervisning

Undervisningen är varierad och utformad för att stärka elevernas motivation. Av intervjuer med lärare framgår att lärarna arbetar med olika strategier för att stimulera elevernas engagemang genom att bland annat hitta en lämplig balans mellan teoretiska och praktiska moment. I syfte att upprätthålla elevernas motivation utgår lärarna från elevernas intressen i undervisningen. Vidare anpassar lärarna olika moment utifrån elevernas individuella förutsättningar. Ett exempel på detta är att lärarna som undervisar på individuella program anpassar uppgifter utifrån elevernas förutsättningar att kommunicera, vilka medium som passar bäst för eleven och vilken uthållighet eleven har där vissa elever kan arbeta koncentrerat i 20 minuter och andra behöver arbeta fem minuter i taget med en uppgift.

Undervisningen anpassas genom att eleverna bland annat delas in i mindre grupper utifrån elevernas förutsättningar. Dessa gruppindelningar kan variera mellan olika ämnen och situationer samt över tid utifrån lärares bedömningar av vad som är mest ändamålsenligt. Vidare arbetar lärarna för en väl avvägd balans mellan lättare och mer utmanande uppgifter utifrån elevernas förutsättningar. I syfte att stärka elevernas

självförtroende kan eleverna först få utföra uppgifter som lärarna vet att eleverna klarar av för att sedan utmanas med svårare uppgifter.

Personalen använder individanpassade hjälpmedel i undervisningen. Av lektionsobservationer framkommer bland annat att individanpassat bildstöd och uppläsningssöd används utifrån elevernas förutsättningar. I lokalerna finns även anpassningar för att kompensera för fysiska funktionsnedsättningar som exempelvis höj- och sänkbara bord. Vidare framkommer att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd i undervisningen genom att bland annat beskriva uppgifter på olika sätt för eleverna. Det framkommer också att lärarna i dialog med eleverna fångar upp elevernas intressen och använder detta för att till exempel förklara begrepp.

Strukturerad undervisning

Undervisningen struktureras på ett för eleverna bekant sätt. Av intervjuerna med rektorn och lärarna framgår att de arbetar med ett gemensamt förhållningssätt gällande undervisningens uppstart, avslut och hur de ger information till eleverna. Bland annat är information om lektionen och dagens innehåll synlig för eleverna i klassrummet. Lärarna arbetar med gemensamma övningar som individanpassas utifrån elevernas kunskapsnivå så att eleverna får samarbeta och lära tillsammans. Lärarna på de individuella programmen utformar individuella undervisningsmaterial för att möjliggöra gemensamma övningar som är individanpassade, till exempel genom att en text kan läsas, genomföras med bildstöd eller med stöd av att läraren läser muntligt. Vidare arbetar lärarna med korta delmoment som de bearbetar så att alla elever kan vara delaktiga, till exempel genom att se en film där läraren pausar under tiden för att diskutera innehållet. Lärarna beskriver att de anpassar undervisningen så att eleverna kan lära tillsammans genom att bland annat låta elever som läst fler kurser i ett ämne lära andra elever. Syftet med undervisningen förklarar lärarna genom att till exempel beskriva den konkreta nyttan som eleverna kan ha i vardagliga situationer av att kunna vissa saker och koppla det till arbetsuppgifter som utbildningen kan leda till.

Skolan förbereder det arbetsplatsförlagda lärandet så att det ger eleverna goda förutsättningar att lära och är utformat utifrån elevens behov och förutsättningar. Rektorn beskriver att ansvarig lärare planerar vad eleven kan lära sig på den aktuella arbetsplatsen och informerar berörd handledare om detta samt om elevens förutsättningar. Läraren väljer ut vilka delar av en kurs som förläggs på arbetsplatsen och besöker elevens arbetsplats. Där samtalar läraren med eleven och handledaren om hur det går för eleven och hur det fortsatta arbetet ska läggas upp. Vidare uppger rektorn att skolan arbetar långsiktigt med arbetsplatserna för att skapa goda förutsättningar för kommande elever.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§, 18 kap. 2–3 och 19 a §§ skollagen.

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att skolan aktivt arbetar för att eleverna ska uppleva social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Skolan kartlägger elevernas upplevelse av trygghet med en bredd av metoder och vidtar åtgärder där behov identifierats. Vidare vidtar skolan kontinuerligt främjande och förebyggande trygghetsåtgärder, både i skolan och i samband med elevernas arbetsplatsförlagda lärande. Skolan arbetar i vissa delar för att förbereda elevernas deltagande i samhällslivet. Aktiviteterna utformas för att stärka elevernas självständighet genom till exempel övningar i digitala hjälpmedel men saknar ett övergripande arbete med att utmana elevernas uppfattning gällande yrkesval kopplat till kön. Vidare saknar skolan en studie- och yrkesvägledare med uttalat ansvar för detta arbete.

Trygghet i sociala sammanhang

Skolans arbetet med att skapa trygghet är aktivt där social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen ingår. Av samtliga intervjuer framgår att eleverna i gymnasiesärskolan deltar i gemensamma aktiviteter och i skolgemensamma grupper med gymnasieskolan. Gymnasiesärskolans verksamhet delar byggnad med gymnasieskolan och eleverna deltar bland annat i gemensamma schemabrytande aktiviteter. Vidare arbetar gymnasiesärskolans elever i skolkaféet och i skolmatsalen samt med andra uppgifter i inkluderande miljöer på skolan. Personalen arbetar för att hitta situationer där eleverna utmanas socialt utan att det blir otryggt och lärare och elevassistenter uppger att de märker att elevernas självständighet ökar med tiden på skolan då de är trygga i skolmiljön.

Skolan kartlägger tryggheten och vidtar åtgärder i förebyggande och främjande syfte. Av intervjuerna med rektorn, lärare, elevassistenter och elevhälsan framkommer att tryggheten kartläggs genom olika metoder som enkäter samt genom samtal i vardagen med eleverna. Vidare har elevhälsan samtal med samtliga elever utifrån bland annat trivsel och trygghet. Resultatet av enkäter följs upp i samband med elevhälsoteamens möten med arbetslagen samt på arbetsplatsträffar. Skolan vidtar åtgärder utifrån vad som framkommer av kartläggningen. Till exempel har det av enkäter framkommit att elever känt sig otrygga på vissa platser vilket åtgärdades genom en ökad personalnärvaro där. På elevhälsoteamens möten sker även en övergripande planering av trygghetsarbetet samt riskanalyser. Bland annat diskuteras elevgrupperna och hänsyn som behöver tas utifrån elevernas trygghet. Utifrån behov omfördelar skolan resurser, till exempel om det tillfälligtvis behövs ytterligare personal i en grupp.

Skolan har gemensamma rutiner avseende trygghetsarbetet där elevernas mentorer har en helhetsbild över elevernas situation och studieupplägg. Mentorerna sköter kontakten med eleven och hemmet samt deltar på externa möten som berör eleven. I samband med mentorstid förs diskussioner om hur man är mot varandra samt ger utrymme för eleverna att komma med synpunkter kring undervisningen och skolan. Det kan till exempel röra sig om önskemål kring material som finns i skolans uppehållslokaler.

Skolan följer även upp elevernas trygghet och trivsel under det arbetsplatsförlagda lärandet. Det framgår av intervjun med rektorn att lärare besöker verksamheten inför och under elevens arbetsplatsförlagda lärande. Lärarna arbetar med att skapa en trygg miljö för eleven genom att vara med eleven eller genom att anpassa uppgifterna och de miljöer eleverna hamnar i. Anpassningar kan till exempel gälla i vilken omfattning eleven ställs inför nya kontakter på arbetsplatsen eller att två elever får genomföra det arbetsplatsförlagda lärandet på samma arbetsplats. Vid de fall elever inte trivs avbryts det arbetsplatsförlagda lärandet och skolan hittar en annan plats för eleven.

Deltagande i samhällsliv

Skolan genomför i vissa delar ett planerat arbete för att ge eleverna förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Av samtliga genomförda intervjuer framgår att skolan genomför aktiviteter där eleverna tränas i vardagliga uppgifter som exempelvis att handla, tvätta och hantera pengar. Arbetet utgår från elevhälsoplanens mål om att eleverna ska utvecklas socialt utifrån trygga förutsättningar genom att möta många olika sammanhang. Dessutom framhåller rektorn de sociala aspekterna av det arbetsplatsförlagda lärandet där eleverna får träna att vara i andra miljöer och med andra människor. Vidare framkommer att skolan ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik, exempelvis genom att eleverna får beställa mat

på en restaurang och öva sig i att använda appar. Vidare har skolan en kurs i digital kompetens där eleverna övar sig i att använda digitala hjälpmedel.

Skolans arbete för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling är begränsat. Det framgår visserligen av intervjuer med rektorn och elevhälsan att skolans personal pratar med eleverna om föreställningar kring manligt och kvinnligt som en del i vardagen, exempelvis gällande könsstereotyp jargong. I undervisningen om sexualitet, relationer och samtycke har de även diskuterat sexualitet och säkerhet kopplat till sociala medier och internet. De har även gjort besök på ungdomsmottagningen. Dock har inte skolan ett gemensamt arbete kring hur föreställningar om manligt och kvinnligt påverkar val av framtida yrken eller studier.

I arbetet för att ge eleverna en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet saknar personalen stöd av en studie- och yrkesvägledare. Av intervjun med rektorn framgår att gymnasiesärskolan visserligen har tillgång till stöd från en centralt placerad studie- och yrkesvägledare men att ansvaret för studie- och yrkesvägledning ligger på rektorn och lärarna. Tidigare ansvarade en praktiksamordnare för kontakter gällande det arbetsplatsförlagda lärandet samt kontakter med närsamhället. Praktiksamordnarens uppdrag har vid granskningens genomförande fördelats på lärare och rektorn. Lärarna för de nationella programmen ansvarar för kontakten med platser där eleverna gör sitt arbetsplatsförlagda lärande. Rektorn ansvarar också tillsammans med personalen för vägledningsarbetet inför att en elev ska börja eller sluta på gymnasiesärskolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Arbetet för att ge eleverna en god grund för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet behöver utvecklas.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla arbetet med att ge eleverna förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Granskningen visar att det från rektorns och lärarnas sida sker ett visst planerat arbete som bland annat innehåller aktiviteter där eleverna förbereds för yrkesverksamhet. I detta arbete saknar dock personalen stöd från en studie- och yrkesvägledare. Vidare är arbete med att motverka att elevers studie- och yrkesval begränsas utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt begränsat.

Av GySär 13, avsnitt 1, framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Eleverna ska uppmuntras att utveckla förmågor och intressen utan att begränsas av föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Vidare framgår av avsnitt 2.4 att personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning, bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrkesområde, informera och vägleda eleverna inför deras val av kurser, fortsatt utbildning och yrkesverksamhet och motverka sådana begränsningar i valet som grundar sig på föreställningar om kön och på social eller kulturell bakgrund.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013:180, s. 25) med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning framgår att skolan har ett viktigt och omfattande uppdrag att stödja eleverna i att göra väl underbyggda val och att studie- och yrkesvägledaren bör bidra med sådana specialistkunskaper som kan ha betydelse för elevernas studie- och yrkesval. Vidare framgår att rektorn bör se till att personalen på skolan har kunskaper om och förståelse för hur kön samt social och kulturell bakgrund påverkar elevernas studie- och yrkesval samt att de har kunskaper om hur elevernas föreställningar om utbildningar och yrken kan utmanas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att skolan i sitt arbete med att ge eleverna förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet tar stöd av en studie- och yrkesvägledare. En utbildad studie- och yrkesvägledare kan utgöra en viktig resurs genom att tillföra specialistkunskaper. Det kan handla om djupa och aktuella kunskaper om utbildningsvägar och arbetsmarknad. Studie- och yrkesvägledaren kan också vara ett viktigt stöd i den övriga personalens insatser kring studie- och yrkesvägledning. Detta kan exempelvis gälla stöd i att utmana, problematisera och visa på alternativ till traditionella föreställningar om kön som annars kan begränsa elevernas framtida studie- och yrkesval.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§, 18 kap. 2, 19 a och 20 §§ och 19 kap. 22–27 §§ skollagen.

8 kap. 22 a–22 c §§, 18 kap. 22–24 och 26–26 a §§ gymnasieförordningen.

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv, 2.5 Bedömning och betyg och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att lärarna fortlöpande bedömer elevernas kunskapsutveckling samt ger framåtsyftande återkopplingar till eleverna. Lärarna anpassar också undervisningen utifrån den fortlöpande bedömningen av elevernas utveckling. Vidare har skolan en ändamålsenlig struktur för lärares samverkan kring bedömning och betygssättning i syfte att höja lärarnas bedömarkompetens.

Fortlöpande bedömning

Lärarna arbetar med att fortlöpande bedöma elevernas kunskapsutveckling samt återkopplar bedömningarna till eleverna. Av intervju med lärare på individuella program framgår att elevernas utveckling följs upp genom bland annat sammanställningar av elevernas material vilket sedan används som underlag för bedömning och inför utvecklingssamtal. Lärarna på nationella och individuella program för också anteckningar om elevernas prestationer som underlag för sin bedömning. Lärarna dokumenterar elevernas kunskapsutveckling i ett digitalt system som är tillgängligt för vårdnadshavare och för rektorn. Lärarna på de nationella programmen återkopplar elevernas utveckling med hjälp av olika metoder, till exempel genom att visa en text som eleven tidigare har skrivit och jämföra den med en senare text för att visa på förbättring. Även repetition används som metod för att återkoppla hur det gick vid senaste tillfället och påminna om sådant som behöver utvecklas. Lärarna beskriver vidare vikten av att eleverna får utföra uppgifter självständigt och genom att berömma positiva beteenden hjälper de eleverna att visa vad de ska fortsätta med. Lärarna betonar också vikten att ge omedelbar återkoppling på det som eleven gör för att koppla responsen direkt till en prestation.

Granskningen visar att lärarna anpassar undervisningen utifrån elevernas utveckling. Till exempel arbetar lärarna på de nationella programmen med att eleverna får skriva en text i flera omgångar där läraren och eleven diskuterar texten och gör justeringar. Eleverna gör detta självständigt i olika hög utsträckning och utifrån lärarnas synpunkter lär sig eleverna att till exempel själva kontrollera om de använt stor bokstav i början av meningar och liknande.

Samverkan

Lärarna samverkar kring bedömningsfrågor och betygsättning. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärarna har utrymme att diskutera bedömning och

betygsättning på pedagogträffarna. Dessutom sker samtal om bedömningar kontinuerligt i vardagen där elevassistenterna är en viktig informationskälla till lärarna avseende elevernas kunskaper och utveckling.

Lärarna i gymnasiesärskolan samverkar även utanför den egna skolenheten. Till exempel har lärarna deltagit vid gemensamma dagar på Möckelngymnasiet då gymnasiesärskolan och gymnasieskolans lärare diskuterat betyg och bedömning. Det förekommer också samarbeten med lärare på gymnasiesärskolor i andra kommuner. Lärare som undervisar i enstaka ämnen på gymnasiesärskolan samverkar kring betyg och bedömning i samband med pedagogträffar. Vidare deltar dessa lärare vid arbetslagsträffar. Det förekommer att lärare arbetar deltid och därmed har begränsade möjligheter att delta på i ovannämnda forum. Diskussioner kring bedömningar och betyg sker då i samband med att berörd lärare är på skolan. Skolinspektionen vill i detta sammanhang betona vikten av att samtliga lärare kan ta del av gemensamma diskussioner kring bedömning och betygsättning och därmed få möjlighet att utveckla bedömarkompetensen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 27 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 18 kap. 3 § skollagen.

4 kap. 12 och 13 §§ gymnasieförordningen.

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling. 2.1 Kunskaper, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att huvudmannen samlar in underlag från och har kännedom om gymnasiesärskolans verksamhet samt ger förutsättningar genom att tillhandahålla resurser för kompetensutveckling och behovsanpassade lokaler och utrustning. Emellertid saknar huvudmannen självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och följer sällan upp om syftet med utbildningen uppfylls. Huvudmannens långsiktiga planering av verksamheten är begränsad och huvudmannen hänvisar i hög utsträckning till att rektorn

uppmärksammar behov i verksamheten. Vidare är huvudmannens stöd till rektorn avseende studie- och yrkesvägledning och kontakter med det närliggande samhället begränsat.

Självständig bedömning av verksamhetens kvalitet

Huvudmannens uppföljning av gymnasiesärskolan är begränsad. Av intervjun med representanter för huvudmannen framgår att huvudmannen får kännedom om gymnasiesärskolans verksamhet genom ledningsgruppen där verksamhetschefen för frivilliga skolformer träffar gymnasieskolans och gymnasiesärskolans rektorer. Vidare tar huvudmannen del av läsårsrapporter samt års- och delårsredovisning med information om bland annat antal kränkingsanmälningar samt ekonomiska förutsättningar. Representanter från den ansvariga nämnden genomför också besök i gymnasiesärskolan och återrapporterar detta till nämnden. Huvudmannen har emellertid inte gjort någon särskild uppföljning av gymnasiesärskolan och inte heller fattat några riktade beslut avseende verksamheten. Av intervjuer med representanter för huvudmannen och med rektorn framgår vidare att huvudmannens frågor till rektorn främst avser ekonomiska perspektiv och inte utbildningens kvalitet. Representanter från huvudmannen uppger att det varit en hög omsättning på personal inom förvaltningen vilket fått en negativ effekt på huvudmannens kvalitetsarbete. Mot den bakgrunden har huvudmannen påbörjat ett arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.

Huvudmannens styrning av verksamheten är till stor del avhängig de signaler rektorn eller personalen ger och huvudmannen gör i begränsad omfattning självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Av intervjun med representanter för huvudmannen framgår att den information huvudmannen har fått visar på en välfungerande verksamhet med kompetent ledning och personal samt nöjda elever. Huvudmannens representanter berättar att de skapar förutsättningar för verksamheten genom att tillsätta de resurser som behövs för att verksamhetens behov ska tillgodoses avseende bland annat ändamålsenliga lokaler, anpassade hjälpmedel och lärmektyg samt för kompetensutvecklande insatser. Till exempel uppmuntrar huvudmannen till att personalen vidareutbildar sig genom att bland annat bekosta litteratur och möjliggöra studier på arbetstid. Insatserna utgår dock från signaler från verksamheten och inte från en av huvudmannen genomförd analys av behoven. Representanter för huvudmannen uppger att de själva har identifierat ett behov av att utveckla egna analyser av verksamheten. Kopplat till detta har huvudmannen samlat in nulägesbeskrivningar av vad gymnasie- och gymnasiesärskolan gör. För närvarande är dock informationen gemensam för de båda

skolformerna och ger inte huvudmannen en tydlig bild av verksamheten i gymnasiesärskolan.

Behovsanpassat stöd till rektorn

Huvudmannen har vidtagit åtgärder för att upprätta en ändamålsenlig ledningsstruktur men stödet till rektorn avseende ledning och utveckling av gymnasiesärskolan är vid granskningens genomförande begränsat. Rektorn uppger att den nya organisationen med den nytillträdde verksamhetschefen ger goda förutsättningar för att få stöd i rollen som rektor. Vid granskningens genomförande har emellertid endast ett ledningsgruppsmöte genomförts och dessförinnan har det varit en vakans på funktionen verksamhetschef.

Det pågår inga insatser från huvudmannens sida för att gynna gymnasiesärskolans kontakter med det omgivande samhället. Representanter för huvudmannen uppger att det finns en samordnande funktion mellan näringsliv och skola för elevers arbetsplatsförlagda lärande, men att denna resurs inte är riktad mot gymnasiesärskolan. Huvudmannens ambition är att även gymnasiesärskolan ska få del av denna funktion men att det inte fungerar i dagsläget. Det framkommer också av intervjun med rektorn att huvudmannen inte varit delaktig i arbetet med att bidra till elevernas förutsättningar till arbetsplatsförlagt lärande. Detta ansvar har varit ålagt rektorn.

Vidare framkommer att huvudmannen inte följer upp gymnasiesärskolans arbete med studie- och yrkesvägledning. I intervjun med rektorn framgår att rektorn har fört samtal med huvudmannen om att få ta del av gymnasieskolans eller grundskolans studie- och yrkesvägledare men att detta inte har genomförts. Företrädare för huvudmannen uppger också att arbetet med studie- och yrkesvägledningen i gymnasiesärskolan behöver utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannens arbete med att genomföra självständiga bedömningar av gymnasiesärskolans kvalitet behöver utvecklas.

Granskningen visar att huvudmannen tar del av behov som verksamheten identifierar och ser till att gymnasiesärskolan har de förutsättningar som krävs i form av fysiska och personella resurser. Emellertid saknar huvudmannen en egen analys av om syftet med gymnasiesärskolans utbildning uppfylls. Dessutom är stödet till rektorn avseende kontakter med det omgivande samhället begränsat.

Av 4 kap. 3 och 7 §§ skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013:180, s.16) med kommentarer för arbete med studie- och yrkesvägledning framgår att för att säkerställa att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning kan tillgodoses behöver huvudmannen analysera behoven, sätta upp mål och planera för studie- och yrkesvägledningen. Med utgångspunkt i en analys av elevernas behov kan huvudmannen planera för studie- och yrkesvägledningen. Det kan bland annat innebära att beskriva hur man tar reda på elevernas behov, ange riktlinjer för hur man ska samverka mellan skolor och skolformer samt med samhälls- och arbetslivet. Huvudmannen kan då bedöma vilka resurser som krävs och tydliggöra vad som ska prioriteras och utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen gör en självständig analys och bedömning av gymnasiesärskolans verksamhet som även omfattar kvaliteten på studie- och yrkesvägledningen. Utifrån resultatet kan huvudmannen göra de prioriteringar som behövs för att stödja skoleheternas arbete med att ge eleverna i gymnasiesärskolan en god och likvärdig utbildning.

På Skolinspektionens vägnar

X Eleonor Duvander

Eleonor Duvander
Beslutsfattare
Signerat av: Eleonor Duvander

X Christoffer Martinelle

Christoffer Martinelle
Föredragande
Signerat av: Christoffer Martinelle

I handläggningen av ärendet har även utredare Daniel Nilsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- fyra lektionsobservationer.
- En gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 23-24 januari och den 27 januari 2023. Besöket genomfördes av Christoffer Martinelle och Daniel Nilsson.

Gymnasiesärskolan i Karlskoga kommun är lokaliserad till Möckelngymnasiet där även gymnasiekolan är belägen. Huvudman är Karlskoga kommun. Gymnasiesärskolan omfattar fyra nationella program och individuella program. De nationella programmen är:

Administration, handel och varuhantering
Fastighet, anläggning och byggnation
Hotell, restaurang och bageri
Hälsa, vård och omsorg

Läsåret 2022/23 läser 36 elever nationella program och 11 elever som läser individuella program. Enheten leds av rektor och en biträdande rektor. Ansvarig nämnd är sedan 2021 Barn- och utbildningsnämnden. Samtliga elever på nationella program läser i åldersblandade klasser enligt valt program. Det förekommer att elever som läser individuella program läser kurser på nationella program.